

Læringsmiljøutvalget

Dato: 13.02.2019 00:15

Sted: Kollegierommet

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.
på e-post Brigt.Vaage@nhh.no.
Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 07.02.2019

For leder i Læringsmiljøutvalget, Therese Sverdrup

Brigt Vaage
Seniorkonsulent

Saksliste

For decision

1/19 Godkjenning av møteprotokoll (14.11.18) og saksliste (13.02.19) LMU	3
2/19 Budsjett for 2019	14
3/19 Hva gjør vi med handlingsplanene?	15
4/19 Praktiske oppgaver for LMU?	30
5/19 LMU leder orienterer	31
6/19 LMU sekretær orienterer	32
7/19 Pris/ utmerking for godt Læringsmiljø arbeid/tiltak?	33

Other cases

1/19 Orientering om universell tilgang under bygg perioden på NHH	34
---	----

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL (14.11.18) OG SAKSLISTE (13.02.19) LMU

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 19/00328-2

Utvalg	Møtedato	Utvalgsnr
	13.02.2019	1/19
Læringsmiljøutvalget	13.02.2019	

Forslag til vedtak:

Møteprotokoll (14.11.1) og saksliste (13.02.19) for LMU er godkjent

MØTEPROTOKOLL

Læringsmiljøutvalget

Dato: 14.11.2018 kl. 12:15

Sted: Kollegierommet

Arkivsak: 14/00042

Tilstede: Therese Sverdrup, Thomas Gulli, Thomas Alexander Molumby, Ingelin Uthaug, Inger Dagestad, Jorun Gunnerud, Linda Orvedal.

Observatører: Sigbjørn Råsberg, Eivind Olsvik for Rønnaug Tveit

Forfall: Vilde McKellar Nilsen

Andre:

Protokollfører: Seksjon for utdanningskvalitet

SAKSKART			Side
Vedtakssaker			
39/18	18/00114-7	Møteprotokoll (10.10.18) og saksliste (14.11.18) for LMU blir godkjent.	2
40/18	14/02047-11	Oppfølging av SHoT undersøkelsen	3
41/18	18/00144-7	LMU leder informerer	4
42/18	18/02332-3	Oppfølging av varslingssystem	5
43/18	18/02332-4	Status for kurs i selvmordforebygging	6
44/18	18/02992-1	Fond for alkoholfokusfrie arrangementer	7
45/18	18/02993-1	Støydemping på biblioteket	8
46/18	18/00875-4	Eventuelt LMU	9

Orienteringssaker			

39/18 Møteprotokoll (10.10.18) og saksliste (14.11.18) for LMU blir godkjent.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	14.11.2018	39/18

Vedtak

Møteprotokoll (10.10.18) og saksliste (14.11.18) for LMU er godkjent.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

40/18 Oppfølging av SHoT undersøkelsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	14.11.2018	40/18

Møtebehandling

LMU påpeker at en må være nøgd med resultatene i SHoT undersøkelsen. NHH kommer ganske godt ut i forhold til sammenlignbare institusjoner.

Det er uavhengig av resultat tre områder som peker seg ut som mulige områder en kan sette inn tiltak på; Ensomhet, psykisk helse og alkoholproblematikk.

Kapasiteten til å få ut mer analysert data er liten og vi kan ikke regne med å få mer fra selve undersøkelsen, vi kan be om rådata og selv analysere data dersom vi ser behovet for det.

I møtet med Hege Råkil, fra Sammen, ble det påpekt at en del av resultatene kan ses på som overgangsproblematikk, og at en bør satse på universelle og generelle tiltak fremfor spesielle tiltak rettet mot behandling.

Det ble stilt spørsmål om hva som er gode nok resultater, og hvordan studentene skiller seg ut som gruppe sett opp mot den generelle befolkningen. En kan ikke svare på spørsmålene direkte, men det blir påpekt at på enkelte områder må en anta at studenter som gruppe skiller seg ut, og at ensomhet kan være en av de områdene grunnet overgang til studentliv (geografi, ny hverdag).

Enighet om at LMU går videre med de tre fokusområdene, ensomhet, psykiskhelse og alkoholproblematikk videreutviklingen av handlingsplanen for psykososialt læringsmiljø.

Vedtak

En tar SHoT undersøkelsen til etterretning og bruker den som bakgrunnsmateriale i videre utvikling av handlingsplanarbeidet våren 2019.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

41/18 LMU leder informerer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	14.11.2018	41/18

Møtebehandling**1. Budsjett:**

Budsjettet er ikke ferdig, men det er viktig for LMU å være klar over at en må spille inn konkrete tiltak på budsjett for andre avdelinger innen juni i arbeidet med bl.a. handlingsplaner.

2. Sammen kurs våren 2019

Tilbudet høsten 2018 har jevnt over blitt godt brukt og fått gode tilbakemeldinger. LMU ser i utgangspunktet ingen grunn til å endre på tilbudet til neste semester.

3. Invitere programledere for MØA, BØA og MRR til LMU.

Dersom en skal invitere programlederne kan det være en fordel å ha et generelt møte om LMU, og presentere hva LMU arbeider med, og hvordan LMU og kan arbeide sammen for å gjennomføre handlingsplaner for fysisk og psykososialt læringsmiljø.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

42/18 Oppfølging av varslingssystem

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	14.11.2018	42/18

Møtebehandling

Dersom LMU vil endre på det vedtatte varslingssystemet må det inn i revidert handlingsplan.

Ledelsen bygget opp og utviklet et varslingssystem og fikk det vedtatt i styret våren 2018. Ledelsen ser ikke et umiddelbart behov for å endre systemet slik det er i dag.

Vedtak

Eventuelle endringer i varslingssystemet for NHH må inkluderes i revidert handlingsplan.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

43/18 Status for kurs i selvmordsforebygging

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	14.11.2018	43/18

Møtebehandling

Det vil bli avholdt selvmordsforebyggende kurs rettet mot universitet og høyskoler den 12 – 13 mars 2019 av VIVAT (tiltak gjennom helsedirektoratet). Kurset er en del av Bergen kommune sin handlingsplan for selvmordsforebygging, og kurset inngår i LMU sin handlingsplan for psykososialt læringsmiljø.

Det kom spørsmål om hvem som skulle delta på kurset, det er ikke helt avklart, men studieveiledere skal få tildelt plass. Det er ikke tenkt som et kurs studenter skal delta på, men LMU skal få en rapport om kurset i etterkant.

Vedtak

LMU tar statusoppdateringen til orientering

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

44/18 Fond for alkoholfokusfrie arrangementer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	14.11.2018	44/18

Møtebehandling

Forslaget kommer fra studentene og er diskutert på forhånd i kjernestyret.

LMU er generelt positive til tiltak som kan gi et mindre fokus på alkohol i studentmiljøet, men det blir påpekt at en alt har diverse fond som i stor grad ikke blir brukt. LMU oppfordre studentene å søke på disse fondene, før LMU bidrar med friske midler.

Det blir også påpekt at LMU ikke vet hvor mye midler en kommer til å få neste år, og at det av den grunn er vanskelig å kunne ta stilling til et fond på nåværende tidspunkt.

Vedtak

LMU oppfordrer på generell basis studentene til å søke eksisterende fond. Vurderer å ta saken opp igjen når budsjettet for 2019 er lagt.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

45/18 Støydemping på biblioteket

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	14.11.2018	45/18

Møtebehandling

Studentene rapporterer at det er en del støy i 2 etasje av biblioteket og henvender seg til LMU for å høre om det er noen tiltak som kan utføres på kort og/eller lang sikt.

Vedtak

LMU sekretær tar opp saken med fungerende driftssjef på NHH, for å se om det er noen midlertidige løsninger som kan hjelpe på støyproblematikken. LMU tar med saken inn i arbeidet med handlingsplanen for fysisk læringsmiljø.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

46/18 Eventuelt LMU

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Læringsmiljøutvalget	14.11.2018	46/18

Møtebehandling

Det ble varslet en eventuelt sak, men den ble tatt opp i sak 40/18 oppfølging av SHoT undersøkelsen, og omhandlet at LMU bør ta enkeltsaker inn i handlingsplanarbeidet fremfor å ta opp hver enkelt sak som egen sak.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

BUDSJETT FOR 2019

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 17/00819-2

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
13.02.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

LMU tar budsjettet til orientering

Bakgrunn:

LMU har så langt for 2019 blitt tildelt 125 000 kr.

Vi mangler 100 000 kr på budsjettet til betaling for Sammen sitt kurstilbud, ifølge økonomi så er dette en feil og vi vil på et tidspunkt få tildelt 100 000 mer på budsjettet.

Oppdelingen i kostnader er basert på tidligere utgifter og ikke en fasit på hva vi skal støtte i 2019.

Konto	Konto (T)	Beløp (1)	Analyse	Analyse (T)	Tekst
6880	Arrangement av kurs og seminar, eksterne deltakere	20 000,00			casekurs
6	Andre driftskostnader, av- og nedskrivninger	20 000,00			
7132	Tjenestereiser ikke oppgavepliktig	30 000,00			Reiser (inkl deltakelse osv)
7413	Tilskudd studentarrangementer/velferdsutgifter	30 000,00			Strategiske midler: Tilskudd rusfrie arrangement
7413	Tilskudd studentarrangementer/velferdsutgifter	7 000,00			Terapihund
7414	Tilskudd studentorganisasjoner	15 000,00			Avbrekk (15)
7799	Annen kostnad	20 000,00			Diverse handlingsplan (strategiske midler)
7799	Annen kostnad	3 000,00			Diverste utgifter medlemmer etc
7	Annen driftskostnad	105 000,00			
1809	Læringsmiljøutvalget (LMU)	125 000,00			
		125 000,00			

HVA GJØR VI MED HANDLINGSPLANENE?

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 18/02332-5

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
13.02.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Vedtak blir til i møtet

Bakgrunn:

Handlingsplanene til LMU må følges opp og tiltak vi har fullført bør revideres. Resultater og analyser fra undersøkelser som for eksempel SHoT 2018 og Studiebarometeret bør vise igjen i planene for læringsmiljø.

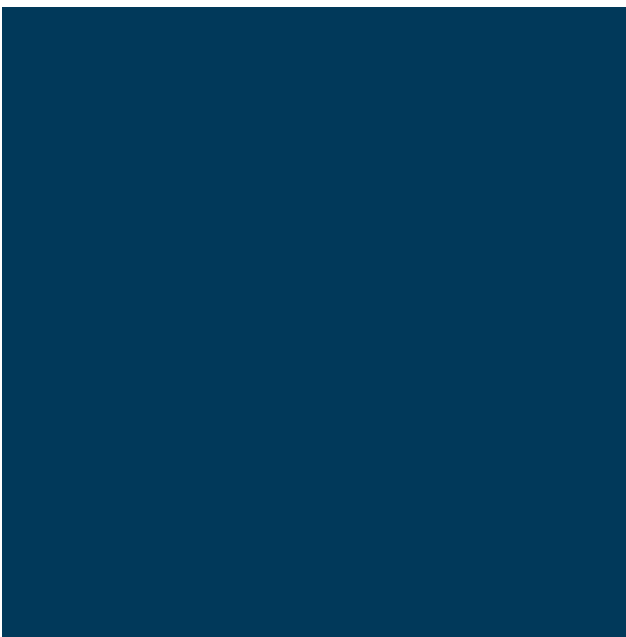
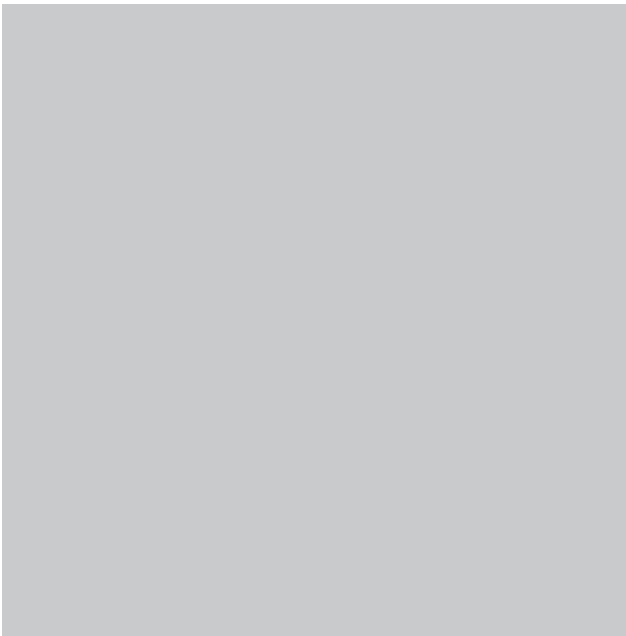
Hvordan griper vi tak i dette arbeidet? Her er det flere spørsmål som melder seg.

Er det arbeidsgrupper i LMU som bør følge opp dette? Skal det være fast sak om oppfølging av handlingsplaner i LMU møter? Hvem i LMU gjør hva? Er det andre måter/metoder å gripe fatt i arbeidet på?

I vedlagte handlingsplaner så ser en at vi både har utfordringer med datoer i handlingsplan der lite konkret har skjedd (fysisk læringsmiljø), og utfordringer med at mye konkret har skjedd og er fullført (psykososialt læringsmiljø).

Handlingsplan læringsmiljø

PSYKOSOSIALT LÆRINGSMILJØ

LÆRINGSMILJØUTVALGET (LMU) SIN HANDLINGSPLAN FOR Å BEDRE PSYKOSOSIALT LÆRINGSMILJØ

Handlingsplanen er en oppfølging av diverse undersøkelser og innspill; SHOT, Tilfredshetsundersøkelsen 2017, Studentenes meninger 2017, mv.

Handlingsplanen ble vedtatt i LMU desember 2017 etter at en arbeidsgruppe i LMU hadde jobbet med tiltak gjennom høstsemesteret 2017.

Handlingsplanen er lagt opp enkelt for å tydeliggjøre hvilke mål/problemstillinger LMU ser som aktuelle løse nå og fremover. Handlingsplanene for ulike deler av læringsmiljøet blir vurdert i LMU i løpet av hvert studieår for å følge fremgang og ta inn eventuelt nye tiltak.

Læringsmiljøet baserer sin definisjon på hvilke tiltak som kommer under psykososialt læringsmiljø på Universell sin tolkning av psykososialt læringsmiljø og Universitets- og høgskoleloven (UHL) § 4-3

Universell sin definisjon av psykososialt læringsmiljø

«Det psykososiale læringsmiljøet dreier seg om hvordan det totale studentmiljøet er, og hvordan det påvirker studentenes læring. Vi snakker da om mellommenneskelig samspill mellom studenter, fagansatte, og ansatte i administrasjonen, samt internt mellom studenter. Det handler om individuelle opplevelser, følelser og erfaringer som menneskene som deltar i læringen har med seg. For studentene gjelder dette alle forhold som kan ha innvirkning på studentenes gjennomføringsevne, og opplevelse av trivsel og helse. Andre faktorer som har stor innvirkning er gode møteplasser, sosiale aktiviteter, medbestemmelse, respekt og åpenhet.»

Problemstilling / mål 1: Redusere prestasjonspress

Aktivitet	Beskrivelse	Ansvarlig	Frist
Kurs	Studiemestring, skreddersydd for nye studenter. Vurdere om vi skal ha gjentatte kurs med studiemestring/studietekning/læring	Sammen (NHH)	Vår og høst -18
Kurs	Stressmestring	Sammen (NHH)	Vår og høst -18
Kurs	Eksamensangst	Sammen (NHH)	Vår og høst -18
Kurs	Jobbklar	Sammen (NHH)	Vår og høst -18
Kurs	Lider du av casefrykt? Caseløsning er vanlig både i kurs og når studenter skal søke på jobb. Mer trening i caseløsning vil hjelpe både på trygghet i kurssammenheng og ved jobbsøking.	NHH, ICC	Vår -18
Kurs	Hvordan hindre selvmord? Hvilke signaler skal vi se etter og hvordan skal vi gripe inn. Viktig at de som er i tett kontakt med studentene vet hvilke signaler de skal se etter. Etterspørre et slik kurs/endagsseminar. Målgruppe: Førstelinjetjeneste (SS), studieveiledere, studentombud forelesere, studenter?	VIVAT	Høst -18

Problemstilling / mål 2: Redusere eksamensangst/arbeidspress

Aktivitet	Beskrivelse	Ansvarlig	Frist
Kurs	Eksamensangst, jf. ovf.		
Samling	Flink nok? Har vært arrangert opp mot eksamen i fire semestre. I første kullsuken fra 2018. Vurdere om det skal organiseres tidlig/sent i semesteret	NHH, prorektor for nyskaping og utviklingsarbeid	Vår og høst -18
Terapihund			Vår og høst -18
Studiespesifikke tiltak på bachelor og master	Studiespesifikke tiltak for å bedre læringsmiljø - Oppfordre kursansvarlige til bruk av mer varierte vurderingsformer for å redusere eksamensangst (skoleeksamen) - På bachelor: Oppfordre kursansvarlige til å koordinere kurs levert til samme kull (antall innleveringer, tidsfrister og vurderingsformer) - Oppfordre kursansvarlige til å vurdere bestått/ikke-bestått i utvalgte kurs istedenfor bokstavkarakterer for å redusere karakterpress - På bachelor: Sikre at det i første studieår skapes arenaer for deltakelse fra studentens side (presentasjoner, deltakelse i klasserommet, samarbeid og gruppearbeid) for å skape en trygg læringsarena tidlig. Bruke tilfeldig inndeling i grupper spesielt i første studieår på bachelor, for å øke muligheten for at studentene blir kjent	Programleder BØA, MØA og MRR (kursansvarlige)	Kontinuerlig

Problemstilling / mål 3: Synliggjøre bredden i jobbmuligheter

Aktivitet	Beskrivelse	Ansvarlig	Frist
Samling	Flink nok, jf. ovf. – invitasjon av tidligere studenter i paneldebatt som kan synliggjøre mangfoldet i jobber		
Informasjonskampanjer	Synliggjøre hvilke jobber studenter har fått, mangfold både i type jobber og karaktersnitt.	Avbrekk/K7 LMU KOM	
Fellesprosjekt NU + LMU	Løse problemstillingen knyttet til promotering av selskaper via NU og NHHs behov for å synliggjøre bredde.	NHH, prorektor for nyskaping og utviklingsarbeid	

Problemstilling / mål 4: Studenter med behov for rådgiving/psykolog

Aktivitet	Beskrivelse	Ansvarlig	Frist
Rådgiving	Lavterskeltilbud: Rådgiver med treffetid på NHH https://www.sammen.no/no/bergen/rad-og-karriere/radgivning-1	Sammen (NHH)	2018
Presentasjon av et samlet tilbud	Alle tilbud som er tilgjengelig for studenter (og ansatte) må synliggjøres på en oversiktlig måte, og framgangsmåte/kontaktpersoner må framgå. Det er etablert nettside, og denne må utvikles videre.	LMU/STA/KOM	Vår -18

Problemstilling / mål 5: Generell trivsel

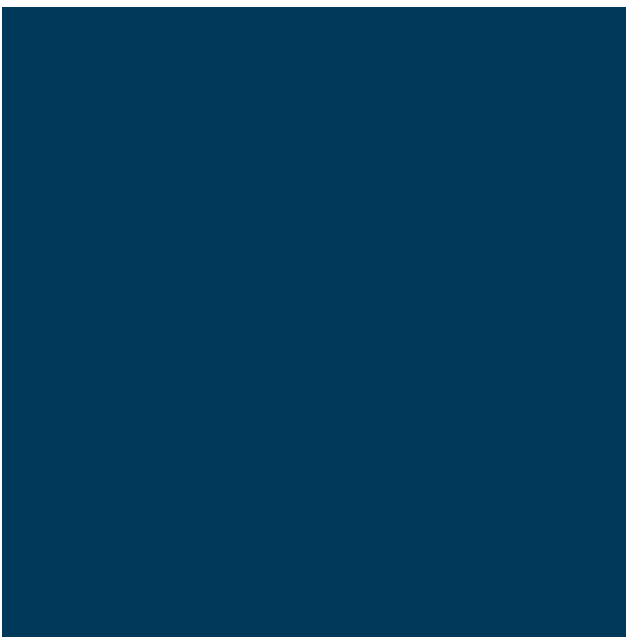
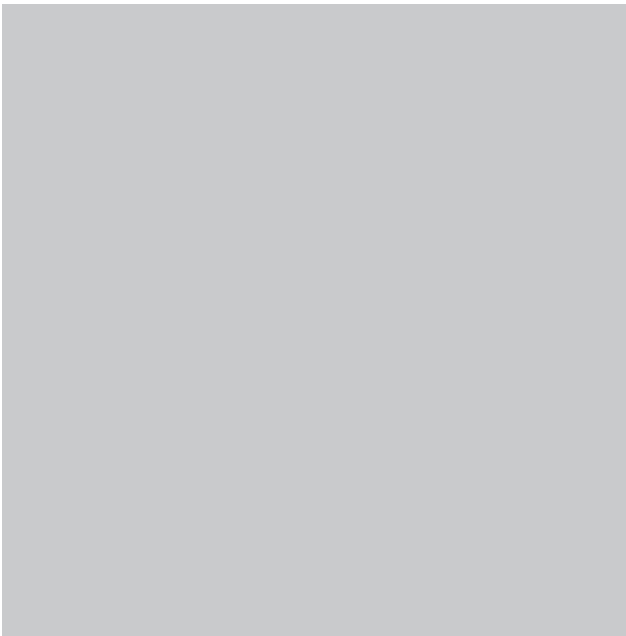
Aktivitet	Beskrivelse	Ansvarlig	Frist
Avbrekk	Sammen for en bedre hverdag	Avbrekk	2018
Foreldrehelg	Bli en god støttespiller for studenten.	LMU	Høst – 18
Div. tiltak	Eks. støtte til alkoholfrie tiltak i velkomstuken	NHHS	Høst -18
Inkludering	Mentorordning for nye internasjonale gradsstudenter	STA ved Jorun Gunnerud	Høst – 18
Inkludering	Alle studenter skal føle seg velkomne ved NHH og i NHHS, interessegrupper og underutvalg	NHHS	Kontinuerlig

Problemstilling / mål 6: Diverse

Aktivitet	Beskrivelse	Ansvarlig	Frist
Si i fra-funksjon	Utarbeide en funksjon som tar imot varsler, ris og ros av ulike karakter.	NHH	

Handlingsplan læringsmiljø

FYSISK LÆRINGSMILJØ

Generelt om handlingsplanen

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen pålegger alle høyere utdanningsinstitusjoner å utarbeide en Lokal handlingsplan for funksjonshemmede studenter.

Norges Handelshøyskoles strategi

I Norges Handelshøyskoles (NHH) strategi for 2018-2022 står det følgende:

«Verdigrunnlag

Høy kvalitet, solid etisk standard og innsats for felles mål preger all virksomhet ved NHH. Studenter, ansatte og alumni er **engasjerte**, **åpne** og **ambisiøse**, og brenner for å bidra til positiv endring i samfunnet rundt seg.

(...)

Verdien **åpen** gjenspeiler en rekke forhold som kjennetegner NHH-ere:

- at man er intellektuelt åpen og nysgjerrig
- at man er inkluderende
- at man er internasjonalt orientert
- at man har åpen kommunikasjon, internt og eksternt

Lærings-/studiemiljø: NHH skal tilrettelegge for et inkluderende og godt fysisk og psykisk læringsmiljø hvor man opptrer respektfullt overfor hverandre. Dette inkluderer et åpent og mangfoldig studiemiljø med stor grad av faglig og sosial samhandling mellom alle studenter uavhengig av bakgrunn. NHH skal også sikre et større mangfold av kandidater med hensyn til kjønn, bakgrunn og nasjonalitet. Dette vil både styrke læringsmiljøet og bidra til et bredere rekrutteringsgrunnlag.»

Universell utforming

I regjeringens handlingsplan for universell utforming står det følgende:

«Universell utforming er å utforme produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming».

Begrepet universell utforming kan stå i kontrast til individuell tilrettelegging, og det er viktig å være bevisst på hvilke løsninger som er alle til dels, og hvilke løsninger som krever særtiltak for den enkelte.

Det er en målsetting at Statsbyggs arbeids- og publikumsbygg skal være universelt utformet innen 2025.

[https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-handlingsplan-for-universell-utforming-2/id2473299/?q=handlingsplan universell utforming& t dtq=true](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-handlingsplan-for-universell-utforming-2/id2473299/?q=handlingsplan+universell+utforming&t_dtq=true)

Regjeringen skriver i sin handlingsplan for universell utforming (2015-2019)

«Regjeringens visjon er et samfunn der alle kan delta. Et viktig virkemiddel for å oppnå dette er god tilgjengelighet og omgivelser som er trygge og praktiske å bruke. Universell utforming er en samfunns kvalitet med særlig betydning for personer med funksjonsnedsettelse. Det er et mål at samfunnet skal ha plass til alle uavhengig av funksjonsnedsettelse. Likeverd er også like muligheter til utdanning, arbeid og sosialt liv. For å oppnå dette trenger vi skoler, arbeidsplasser,

transportmidler, uteområder og tekniske løsninger som flest mulig kan bruke.»

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/handlingsplan-for-universell-utforming/id2472380/>

NHH er dermed pålagt å utforme læringsmiljøet etter prinsipper om universell utforming. Dette innebærer å ta i bruk universell utforming som strategi ved utforming av:

- Fysisk læringsmiljø: Bygninger og uteområder
- Psykososialt læringsmiljø: Det mellommenneskelige forhold, trivsel og samhandling
- Organisatorisk læringsmiljø: System for tilbakemelding og medvirkning - kvalitetssystem
- Digitalt læringsmiljø: Grensegangen mellom læringsprosesser, pedagogikk og teknologi
- Pedagogisk læringsmiljø: Form, innhold og rammer for den pedagogiske aktiviteten som påvirker studentenes læring.

Universell utforming av læringsmiljøet innebærer å utforme dette miljøet på en slik måte at alle studenter som er kvalifisert for opptak kan få utbytte av utdanningen uavhengig av funksjonsnivå og med minst mulig bruk av særløsninger.

Den nye likestillings- og diskrimineringsloven trådte i kraft 1. januar 2018, og fra 1. januar 2019 må alle nye nettløsninger rettet mot studentene være universelt utformet. Eksisterende nettløsninger rettet mot studentene skal være universelt utformet fra 2021. Dette vil berøre områder som nettsider, e-læringsplattformer, dokumenter, digital eksamen og apper. <http://www.universell.no/fagomraader/universell-utforming/universell-utforming-av-laeringsmiljoe/nye-krav-til-universell-utforming-av-ikt/>

LMU har høsten 2017 utarbeidet en tiltaksplan for å bedre det psykososiale læringsmiljøet, slik at denne handlingsplanen vil ta for seg utforming av fysisk læringsmiljø, organisatorisk læringsmiljø, digitalt læringsmiljø og pedagogisk læringsmiljø.

Funksjonsnedsettelse

FN-konvensjonen om rettigheten til mennesker med nedsatt funksjonsevne definerer mennesker med nedsatt funksjonsevne som blant annet mennesker med langvarig fysisk, mental, intellektuell eller sensorisk funksjonsnedsettelse som i møte med ulike barrierer kan hindre dem i å delta fullt ut og på en effektiv måte i samfunnet, på lik linje med andre.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon forstår funksjonshemning som en konflikt mellom individets forutsetninger og samfunnets krav. Samfunnets vilje til å kompensere og redusere følgene av funksjonshemning er avgjørende for individets livskvalitet. Overordnet er viljen til lovfesting av individets rettigheter, tilrettelegging av sosiale og fysiske miljø samt rettferdig sosial og økonomisk fordeling i samfunnet.

Lovverk

NHH må forholde seg til nytt lovverk som sikrer studenter med funksjonsnedsettelse sine rettigheter i studiesituasjonen. Kort oppsummert gjelder dette:

I Universitets og høyskolelovens §4-3 om læringsmiljø, skal institusjonene så langt det er mulig og rimelig, sørge for at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

Man skal i tillegg legge til rette for studenter med funksjonsnedsettelse så langt det er mulig og rimelig. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

Lov om offentlige anskaffelser

§ 6 Livssyklus kostnader, universell utforming og miljø. Statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.

Plan- og bygningsloven har vedtatt prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak

Likestillings- og diskrimineringsloven

§ 17 Universell utforming

§ 21 Rett til individuell tilrettelegging for elever og studenter

Arbeidsmiljøloven

§ 1-6 Personer som ikke er arbeidstakere

Kapittel 13 Vern mot diskriminering

Dagens situasjon og tiltak for et universelt utformet læringsmiljø

Fysiske læringsmiljø

Fysisk læringsmiljø er utforming og bruk av bygninger og fysiske omgivelser slik at det fremmer læring og læringsaktiviteter.

NHHs bygningsmasse består av nybygg og eldre bygningsmasse. Nybygget ble åpnet høsten 2013 og skal tilfredsstille kravet til universell utforming.

NHHs hovedbygg (1963-bygningsmassen), dette gjelder høyblokken, lavblokkene og aulaen, skal rehabiliteres. Rehabiliteringen skal gjennomføres i perioden 2019 – 2020/2021. I denne rehabiliteringen vil det bli tatt hensyn til universell utforming.

I eldre bygg er det enda ikke krav om universell utforming på like linje som det er i nye bygg. Fra 2025 vil kravet om universell utforming også gjelde den eldre bygningsmassen, og tiltakene i denne handlingsplan vil bringer oss nærmere dette.

Tiltak i eldre bygningsmasse	Frist	Ansvarlig
Alle skal komme inn overalt og ikke minst til studentenes arrangementer		
Blinkende lys når brannalarmen går i Servicebygget + Nybygg.	Desember 2019 – Det er innhentet anbud	Leder for Seksjon for eiendomsforvaltning
Taktil skilting ved auditorium.	Juni 2019	Leder for Seksjon for eiendomsforvaltning
Talesystem i heis. Det er talesystem i nybygget og kan oppgraderes i servicebygget	Juni 2019	Leder for Seksjon for eiendomsforvaltning
FM-basert løsning for personer med hørselsnedsettelse i alle større auditorium (lydforsterking som i Jebsen sentret) Det er anskaffet ambulerende utstyr i Aula og Aud. Agnar Sandmo. Det vil bli satt opp utstyr i Aud Jan Mossin.	Desember 2018	Leder for Seksjon for eiendomsforvaltning
Trappemarkører i Servicebygget	2020	Leder for Seksjon for eiendomsforvaltning
Dører som er for tunge pr i dag som må tilpasses rullestolbrukere		
Studentkantinen (dørene ved inngang fra korridor ved Akademika og Karl Borch)	Desember 2018	Leder for Seksjon for eiendomsforvaltning
Dør rett frem fra heisen i kjelleretasjen i studentenes lokaler	Desember 2018	Leder for Seksjon for eiendomsforvaltning
Lesesal og PC-rom i servicebygget	Desember 2018	Leder for Seksjon for eiendomsforvaltning
Opplæring		
Opplæring av etasjevakter hvordan EVAC stolene fungerer	Fast opplegg til brannvernkurs for etasjevakter	Brannvernleder/HR

Organisatorisk læringsmiljø

Organisatorisk læringsmiljø omhandler systemer for tilbakemelding og medvirkning, og skal sikre studentenes medvirkning i prosesser som har innvirkning på studentenes totale læringsmiljø.

Tiltak	Frist	Ansvarlig
Utarbeide nettsider der studenter kan gi tilbakemelding om læringsmiljøet.	2019	Rektorat
Gjennomgang av og arbeid med funn om læringsmiljø i Studiebarometeret og utarbeide forslag til tiltak.	Annen hvert år	LMU / Programledere / Rektorat
Gjennomgang av og utarbeide forslag til tiltak etter gjennomføring av tilfredshetsundersøkelsen ved NHH.	Annen hvert år	LMU
Gjennomgang og utarbeide forslag til tiltak etter SHOT undersøkelsen som kartlegger studentenes helse og trivsel, med hovedvekt på psykososiale forhold.	Hvert fjerde år	Studentsamskipnadene i Norge

Digitalt læringsmiljø

Ny likestillings- og diskrimineringslov trådte i kraft 1. januar 2018, og fra 1. januar 2019 må alle nettløsninger rettet mot studenter være universelt utformet. Eksisterende nettløsninger rettet mot studenter skal være universelt utformet fra 2021. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-06-21-732>

Forskrift om universell utforming av IKT-løsninger stiller krav om at nettsider må oppfylle 35 av 61 suksesskriterier i standarden Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG) 2.0.

<https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/universell-utforming>

Tiltak	Frist	Ansvarlig
Nettsider ved NHH er utviklet universelt utformet - og tilrettelagt for det - blant annet med utgangspunkt i WCAG 2.0 og Difi sine minimumskrav til oppfylling av disse	Kontinuerlig	Kommunikasjons- og markedsavdelingen / Innholdsprodusent
Oppfylle krav til teksting av videoer. https://uu.difi.no/krav-og-regelverk/losningsforslag-web/video	1. jan. 2021.	Kommunikasjons- og markedsavdelingen / Innholdsprodusent
Elektroniske dokumenter må kunne leses av studenter og av tekniske hjelpemidler for lesing av tekst jamfør Difis veileder for universell utforming av elektroniske dokumenter	Kontinuerlig	Kommunikasjons- og markedsavdelingen / Innholdsprodusent
NHH benytter Canvas – LMS og WiseFlow – Digital vurdering. Det må følges opp at disse programmene er universelt utformet.	Kontinuerlig	Studieadministrativ avdeling

Pedagogisk læringsmiljø

Pedagogisk læringsmiljø omhandler den pedagogiske aktiviteten som påvirker studentenes læring. Dette berører utforming av mål, innhold, aktiviteter og vurderinger. Alle skal kunne ta del i undervisningen og ha et best mulig utbytte av denne.

Når det gjelder tilrettelegging, er det studenten selv som må ta kontakt med Studieadministrativ avdeling for å søke om tilrettelegging. Mange studenter med funksjonsnedsettelse ønsker ikke at funksjonsnedsettelsen skal være et tema. De ønsker å være en NHH student på lik linje med alle de andre NHH studentene, ved faglige aktiviteter, men også i utenomfaglige aktiviteter, som er en viktig del av det å være student ved NHH. Dermed er det ekstra viktig å skape en universell utforming for at alle skal ha like muligheter og ikke diskrimineres.

Studenter med funksjonsnedsettelse kan søke om spesiell tilrettelegging på eksamen. Tilrettelegging av eksamen kan mellom annet være ekstratid, hviletid, bruk av PC, sitte i eget eksamenslokale eller heve/senkepult.

Tiltak	Frist	Ansvarlig
Informasjon til nye og eksisterende studenter om hvilke muligheter for tilrettelegging som finnes, på nettsider og i informasjonsmateriell og i informasjonsmøter.	Kontinuerlig	Studieadministrativ avdeling
Studenter som har fått innvilget bruk av tilpasset grupperom, kan selv få booke grupperom via TimeEdit	31.12.2018	Studieadministrativ avdeling
Gjennomføring av introduksjonskurs om bruk av audiovisuelt utstyr til forelesere	Kontinuerlig	Ansvarlig for utdanningsteknologi
Bruk av mikrofon i undervisning, i auditorium der mikrofon finnes, og gjerne spør om mikrofonen er stilt riktig inn.	Kontinuerlig	Kurs/emneansvarlig
Forelesere skal alltid gjenta spørsmål fra studentene før de svarer på dem.	Kontinuerlig	Kurs/emneansvarlig
Bevisstgjøring av fagansatte om universell utforming, f.eks.: Universell utforming peker på disse punktene: • Fornuftig kontrast og skriftstørrelse i forelesningsnotater • Bruk skrifttyper uten seriffer (Arial, Verdana, Helvetica) • Blokkbokstaver, kursiv og understreking gir dårligere lesbarhet.	Kontinuerlig	Programledere / Rektorat
Vurdere tilrettelegging av undervisning eller vurdering for studenter med spesielle behov	Ved henvendelse fra student innen gitte frister	Studieadministrativ avdeling/kursansvarlig

PRAKTISKE OPPGAVER FOR LMU?

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 19/00332-1

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
13.02.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Vedtak blir til i møtet

Bakgrunn:

LMU får med jamne mellomrom studenthenvendelser om ulike større og mindre bidrag til læringsmiljøet. Henvendelsene kan være for eksempel mangel på bordtennis utstyr, støy i deler av bygget, ønske om mikrobølgeovn i kantinen, for varm lesesalsplass, ønske om ny møblering i grupperom, ønske om papirhåndklær i stedet for luftblåser på toalettet etc. Alle eksempler over er reelle og har blitt diskutert i LMU.

Denne typen henvendelser er høyst relevante og selv om de ikke er store prinsipielle spørsmål kan hver enkelt sak være viktig for læringsmiljøet på skolen i smått og stort.

Problemstillingen for LMU er at den typen saker ta mye av tiden vår, som igjen kan gå på bekostning av å følge opp våre egne retningslinjer (se punkt 2 i vedlagte retningslinjer) som vi påtar oss på vegne av NHH.

Hvem er egentlig ansvarlig for bordtennisbordet? Kan vi pålegge Sammen å ta vare på en mikrobølgeovn i nykantinen, hvor kan den stå med tanke på brannforskrifter, hvem skal betale osv. Tilsynelatende små saker kan bli ganske store i diskusjonen og den praktiske biten tar ingen ansvar for.

Hvordan stiller LMU seg til problemstillingen?

LMU LEDER ORIENTERER

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 19/00334-1

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
13.02.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

LMU noterer seg en mulig ny sak fra studentene

Bakgrunn:

Studentene har fått innspill om utbyggingen av nytt servicesenter med tilhørende plan om ny kontorplass for studentombud og veiledningstjenesten for studentene. Studentene vil sannsynligvis fremme en sak til LMU så snart de har fått mer utfyllende informasjon fra prosjektgruppen, koordinator for veiledergruppen og studentombud.

LMU SEKRETÆR ORIENTERER

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 19/00335-1

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
13.02.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

LMU tar orienteringen til orientering

Bakgrunn:

1. Oppfølging av sak 44/18; Fond for alkoholfokusfrie arrangementer. I referatet skal en komme tilbake til saken når en kjenner budsjett for 2019. Budsjettet i 2019 gir oss ikke rom for å opprette et slikt fond.
2. Oppfølging av sak 45/18; Støydemping på bibliotek. I referatet fra LMU møtet 14.11.18 står det at sekretær skal kontakte driftsleder for å høre om det kan være tilgjengelige støyskjermer som kan settes opp på kort sikt. Sekretær kontaktet driftsleder i november og fikk svar om at en ikke hadde slike skjermer tilgjengelig. Dersom LMU vil prioritere et slikt tiltak bør en ta det inn som en del av handlingsplanen for fysisk læringsmiljø.

PRIS/ UTMERKING FOR GODT LÆRINGSMILJØ ARBEID/TILTAK?

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 19/00331-1

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
13.02.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Vedtak utarbeides i møtet

Bakgrunn:

Idemyldring rundt oppretting av en pris/utmerking for godt/fremragende læringsmiljø arbeid/tiltak på NHH.

Er det en god ide, er det noe som taler mot en pris, er det noe vi burde ha?

ORIENTERING OM UNIVERSELL TILGANG UNDER BYGG PERIODEN PÅ NHH

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 19/00340-1

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
13.02.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

LMU tar informasjonen til orientering

Bakgrunn:

Eivind Drange fra seksjon for styring, økonomi og drift er prosjektleder for ombyggings prosessen og vil gi LMU ei orientering om tiltak for å sikre universell tilgang til skolens ulike områder i byggeprosessen.